

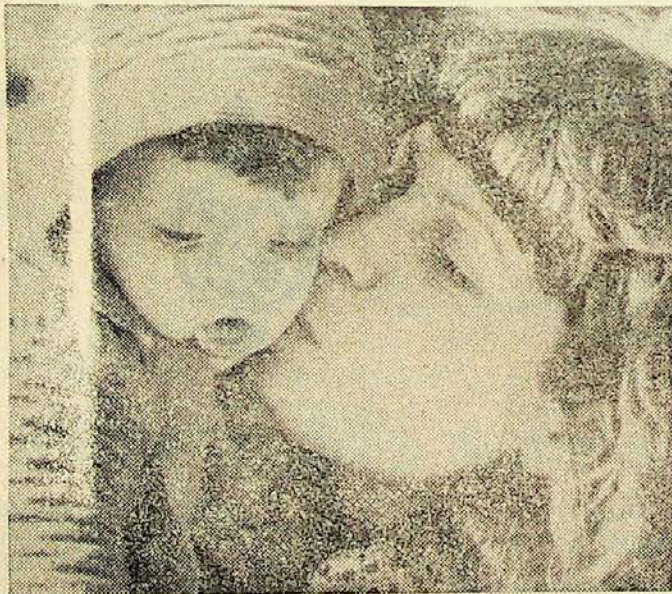
ДВИЖЕНИЕ В ИМЕТО НА ЖИВОТА

Всяко начало е трудно — казват старите хора. Още повече когато с години е въздържано върху съзнанието ти да очакваш отгоре нечие решение на наболелите проблеми, когато нямаш чувство за сигурност в бъдещето за теб, за децата или внуците.

Повод за тези размисли ми дава датата 28 септември, денят, в който русенските жени излязоха на площада пред сградата на тогавашния Окръжен комитет на БКП, за да изразят своя протест против непрекъснатите хлорни обгазявания от химическите заводи в Гюргево, построени не без знанието и на нашето висше държавно и партийно ръководство.

Но нека следваме хронологията на събитията.

Група жени, чиято работа е да подобряват природната среда и създават санитарно-хигиенни условия за живот, решават повече да не мълчат. Те ще протестират против хлорните обгазявания, които не само че гровят населението, но и обезсмислят тяхната дейност като паркостроители. Правят се опити за написване на малки листовки, призоваващи към протест русенското население. Идеята скоро се оказва трудно осъществима поради липсата на размножителна техника и се минава на друг вариант. Четири групи едновременно трябва да започнат писането на протестни възвания към русенското гражданство направо върху асфалта с блаж на боя. В процеса на подго-

та на изготвянето се прави ново предложение, появяващо се от 23 септември — деня, в който при силно хлорно обгазяване в Русе се връзват червените връзки на пионерите. Идеята е да се излезе открито на улицата и открито да се протестира против седемгодишното отравяне на децата и жителите на града. Решението се взема от групата на „Паркстрой“ и то е — демонстрация! В петък, 25. IX, сигналът е подаден и телефоните зазвъняват в различни части на града. Съобщено е първо на групата жени от „Драгажен флот“, които до

този момент пишат своите писма до вестници, списания и висшестоящи инстанции с молба за помощ и които случайно влизат във връзка с жените от „Паркстрой“. Привлечени са приятели и колеги от „Проектантска организация“, ТИИЦ и много други предприятия, учреждения и заводи.

Групата организатор не се съобразява със забраната да се напускат работните места. Остават минути до часа, определят за начало на демонстрацията, а на площада въздухът вече трепти от напрежение, движението като по

чудо е застинало. Появяват се и първите две жени в очакване на плакатите. С пристигането на останалите от групата се разпъват плакатите, на които се четат: „Живот за децата на Русе“, „Демонтаж“, „Стига празни обещания“, „Русе обречен град ли е?“, „Дайте ни чист въздух“ и др. Заприкчат хората от всички ъгли на площадното пространство, давайки си вид, че не забелязват стройната редица от офицери пред Партийния дом и големия брой служители на реда. Разменят се реплики от рода „Какво пък, нали и техните деца боледуват, нали и те са потърпевши“. Все повече демонстранти прииждат и скоро се образува жив блок, в който хората за пръв път правят това, което през изтеклите четири десетилетия никой не е правил. Усещат силата на сплотеността, те крачка по крачка, при пълно мълчание, пристъпват към подножието на каменната и безмълвна сграда на БКП.

Денят е 28. IX. 1987 г.

От този ден нататък последователно с обгазяванията и следващите демонстрации се снима и филмът „Дишай“ — филм за многохилядната човешка драма на нашия град.

26. II. 1988 година четири от русенските жени присъстват на прожекцията (при закрита врата) на филма „Дишай“, който е още в работна фаза. След това са показани

(Следва на стр. 3)

Апани ТОПАЛОВ,
заместник-председател на
„Екогласност“ — Русе

Движение в името на живота

(Продължение от стр. 1)
ни същия ден в Института по философия към БАН на първото събрание в защита на град Русе, организирано от философа Стефан Гайтанджиев, сценариста Виолет Цеков, физика Ивайло Трифонов, д-р Желю Желев, философа Хр. Смоленов, сценариста Георги Аврамов, юриста Цветан Пенчев, еколога Цв. Кардашев и др. Отправен е призив към българската интелигенция в защита на Русе, а така също и обръщение към русенци да

се борят срещу хлорната напасть с уверение, че те ще получат подкрепата на българската интелигенция.

На другия ден следват събрания в студио „Екран“, а по покана на Петко Симеонов и в Института по социология.

Но това не стига. Включват се нови хора като П. Слабков, Г. Мишев и др., които подготвят с общи сили създаването на 8. III. 1988 година на Обществения комитет за екологична защита на град Русе. За този комитет знае ця-

лата страна.

Русенската група продължава своите събирания всеки четвъртък пред операта, където участниците разменят информация и материали съвсем явно и открито, наблюдавани от съответните органи. Целта на тези събирания е да напомнят, че те са готови отново да излязат на улицата, щом исканията им бъдат забравени и не се вземат никакви мерки за решаването на екологичния проблем. Разбира се, мерки отгоре си

вземат да не би с искането за чист въздух да се поиска нещо повече. Не минава и без обиск, проверки и прослушвания.

В София са предприети мерки за унищожаването на комитета. Изключени са от партията много членове. Съдът отказва да регистрира комитета, без да има никакви закони основания за това — така му е наредено!

Забраненият и полузадушен Обществен комитет за екологична защита на град Русе живна, и постепенно прерасна в национално движение, приело името „ЕКОГЛАСНОСТ“.